

Obsah

Úvodní slovo	9
--------------	---

I. HORNÍ LUŽICE V RUKOU ČESKÝCH PANOVNÍKŮ

Nejstarší doklady české vlády nad Budyšínskem a Zhořeleckem (<i>Lenka Bobková</i>)	20
Snahy Přemyslovců o ovládnutí Budyšínska a Zhořelecka	20
Vláda Přemysla Otakara I. a Václava I.	26
Na věčnou paměť	31
Askánské intermezzo	40
Pod vládou Lucemburků (<i>Lenka Bobková</i>)	45
Desetileté úsilí krále Jana o ovládnutí Budyšínska a Zhořelecka	45
Budyšínsko-zhořelecká marka, jedna ze zemí České koruny Karla IV.	53
Karlovi dědicové	70
V duchu ideálů křesťanských králů	80
Vláda Zikmunda Lucemburského v neklidných časech husitských válek	97
Na cestě za obnovou České koruny (<i>Lenka Bobková</i>)	107
Interregnum	107
Česká koruna Jiřího z Poděbrad	112
Dva čeští králové	120
Česká koruna opět pod vládou jednoho krále	126
Katolická Horní Lužice	130
Exkurz č. 1: Diecézní uspořádání a český král ve středověku (<i>Jan Zdichynec</i>)	135
Král a stavy. Horní Lužice v letech 1526–1635 (<i>Jan Zdichynec</i>)	144
Komplikované okolnosti nástupu Ferdinanda I. a jeho vláda	151
Exkurz č. 2: Vyostření napětí mezi panovníkem a hornolužickými stavy aneb tzv. Pönfall (<i>Lenka Bobková – Jan Zdichynec</i>)	157
Katolický král versus luteránská reformace	177

<i>Exkurz č. 3: Zřízení budyšínské administratury jako výraz spolupráce českého krále a papežského nuncia</i>	188
Katolický král a „jeho“ kláštery	206
Horní Lužice na přelomu 16. a 17. století: za náboženskou a politickou autonomii	222
Odstoupení Horní Lužice Sasku	232

II. OSOBNÍ PREZENTACE ZEMĚPÁNA

Holdovací cesty a pobyty českých panovníků v Horní Lužici do roku 1526 (<i>Lenka Bobková</i>)	244
Pobyty českých králů z rodu Lucemburků v Horní Lužici	247
Neklidná léta	260
Návrat k tradici	272
Pobyty českých panovníků v hornolužických městech v raném novověku (1526–1620) (<i>Mlada Holá</i>)	276
Holdovací cesty českých králů do Horní Lužice a jejich slavnostní uvítání v Budyšíně	276
Pobyty českých králů ve Zhořelci a v Žitavě	291
<i>Exkurz č. 4: Pobyt Ferdinanda I. ve Zhořelci a nerealizovaná návštěva Lubáně roku 1538</i>	292

III. KRÁLOVSKÁ SPRÁVA HORNÍ LUŽICE

Správa Horní Lužice a její nejvyšší královští úředníci ve středověku (<i>Lenka Bobková – Mlada Holá</i>)	306
Počátky zeměpanské správy Budyšínska a Zhořelecka a její vývoj do roku 1319	306
Hornolužičtí zemští hejtmané za vlády Lucemburků	310
Fojtové v bouřlivých časech	330
Královská správa Horní Lužice na přelomu středověku a novověku	340
Zemští úředníci v Horní Lužici v raném novověku (<i>Mlada Holá – Tomáš Velička</i>)	355
Zásahy Ferdinanda I. do správy Horní Lužice	355
Hornolužické fojtství ve druhé polovině 16. a na počátku 17. století	372
Přechod k výběru zemského hejtmana stavy	379
Budyšínské a zhořelecké hejtmanství	385

IV. PÍSEMNOSTI A KOMUNIKACE

Kanceláře a písemnosti zeměpanských úředníků (<i>Tomáš Velička</i>)	394
Úřední písemnosti hornolužických fojtů v pozdním středověku	395

Fojtská kancelář a její dokumenty v raném novověku	398
Písemnosti zemských hejtmanů a jejich kancelář	406
Komunikační síť Zhořelce (<i>Tomáš Velička</i>)	415
Celkové vyhodnocení zhořelecké komunikace	421
<i>Exkurz č. 5: Zhořelecké, vratislavské a svídnické poselské sítě ve 14. a 15. století</i>	428
<i>Exkurz č. 6: Budyšín 1574–1575</i>	447
Podoby zhořelecké komunikace 1487–1608	455
Zhořelecká komunikace se zeměpanskými úředníky	460

V. VIZUÁLNÍ PŘÍTOMNOST NEPŘÍTOMNÉHO. MÍSTA, PAMÁTKY A SYMBOLICKÉ STOPY KRÁLOVSKÉ REPREZENTACE

Místa (<i>Marius Winzeler</i>)	482
Budyšín	482
Zhořelec	486
Žitava	490
<i>Exkurz č. 7: Lübben</i>	494
Pomníky a portréty (<i>Marius Winzeler</i>)	496
Pomník krále Matyáše Korvína v Budyšíně	498
Erbovní reliéf krále Matyáše Korvína ve Zhořelci	502
Pomník Rudolfa II. v Budyšíně	506
Podobizny panovníků na radnicích	509
Obrazy vládců v soukromých interiérech	515
Symboly (<i>Marius Winzeler</i>)	519
Symbolická přítomnost panovníků v architektuře	520
Panovnická reprezentace v zrcadle umělecké výzdoby	528
 Závěr	 534
 Zusammenfassung	 542
Summary	557
 Seznam ilustrací	 559
Seznam zkratk	570
Seznam použitých pramenů a literatury	572
Rejstřík osobní	618
Rejstřík místní	633